

6.4. Turcja – *Żółwie*

MAGDALENA DROP-ALTINTAŞ

ORCID: 0009-0002-4513-4419

Szkoła Polonijna w Antalyi

MONIKA IŞTIN

ORCID: 0009-0009-2080-857X

Szkoła Polonijna w Antalyi

MARTA TÜREL

ORCID: 0009-0009-0042-4421

Szkoła Polonijna w Antalyi

Temat zajęć: Żółwie.

Czas trwania zajęć: 90 minut.

Grupa wiekowa: 7–9 lat.

Cele główne:

- zapoznanie dzieci z żółwiami, szczególnie z tymi żyjącymi w Antalyi;
- zapoznanie uczniów z różnorodnością otaczającego ich świata poprzez kontakt z naturą oraz kształtowanie postaw proekologicznych.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- zna pojęcia: żółw lądowy, żółw morski, gady, skorupa, karapaks, plastron;
- zna budowę żółwia;
- potrafi odróżnić żółwia wodnego od lądowego na podstawie cech morfologicznych;
- utrwała pisownię liter: „ż”, „ó”, „ł” i „w”;
- ćwiczy spostrzegawczość;
- uczy się pracować w grupie;
- ćwiczy motorykę małą i dużą.

Metody i techniki: metody słowne, oglądowe i aktywizujące ze szczególnym uwzględnieniem technik muzycznych, sensorycznych i plastycznych.

Materiały dydaktyczne: odtwarzacz muzyki, komputer, projektor, bębenki, talerzyki papierowe, patyczki lekarskie, ziarna kukurydzy, zszywacz, flamastry, samoutwardzalna glina, ołówki, farby plakatowe i ołówki, załączniki.

Wprowadzenie teoretyczne: Żółwie to zwierzęta, które dziecko mieszkające w Antali ma duże szanse spotkać podczas codziennego spaceru. Aktywności zaproponowane podczas zajęć pozwolą uczniom poznać terminy związane z otaczającym ich światem. Zaproponowana lekcja może być dobrym wstępem przed wycieczką do Centrum Ochrony Życia Morskiego (DEKAFOK) w Manavgacie, którego priorytetowym działaniem jest ochrona żółwia morskiego, w szczególności dbanie o miejsca lęgowe tych gadów. Zajęcia też skierowane są na rozwijanie spostrzegawczości, wyobraźni oraz abstrakcyjnego myślenia. Dzięki aktywnościom tanecznym dzieci będą ćwiczyć motorykę dużą, zaś zajęcia plastyczne rozwiną motorykę małą. Nauczyciel ma do dyspozycji spis materiałów, prezentację multimedialną ze skryptami, linki do utworów muzycznych potrzebnych do przeprowadzenia zajęć, karty pracy, schemat budowy żółwia oraz instrukcje wykonania „żółwiowej” grzechotki.

Przebieg zajęć:

Przywitanie

Na powitanie nauczyciel włącza piosenkę *Żółw skorupę ma* i zaprasza dzieci do radosnego tańca i śpiewania prostego refrenu. Piosenkę można zaśpiewać kilka razy, aż dzieci poczują się swobodnie i będą gotowe do lekcji.

Wprowadzenie w tematykę zajęć

Żółwiowe melodie. Dzieci siadają do ławek i nauczyciel zadaje im pytania: „O czym była piosenka? Była powolna czy szybka? Jakie uczucia w nich wzbudziła (radosne czy smutne)? A czy żółwie kojarzą Wam się z jakimiś dźwiękami lub z muzyką? – dzieci mogą też spróbować zanucić żółwiowe melodie lub wyklaskać żółwiowy rytm. – Gdyby żółwie umiały śpiewać, jakie miałyby głosy? Jakie śpiewałyby piosenki?”

Prezentacja i rozmowa o żółwiach. Nauczyciel pokazuje prezentację (załącznik_1) i opowiada o zawartych w niej zdjęciach według skryptu (załącznik_2). Po skończonej prezentacji dzieci odpowiadają na pytania nauczyciela (pytania zawarte w skrypcie).

Żółwiowy bębenek. Nauczyciel pyta uczniów:

„Czy skorupka żółwia przypomina im jakiś instrument muzyczny. Gdybyśmy spróbowali uderzyć w skorupę żółwia pałeczkami perkusyjnymi, jaki uzyskalibyśmy dźwięk? Czy ta skorupka nadawałaby się na bęben? A może na jakiś inny instrument?”

Następnie nauczyciel rozdaje uczniom bębni i przeprowadza z dziećmi krótką pogadankę na temat bębnow według skryptu (załącznik 3), a także pokazuje schemat budowy żółwia (załącznik_4).

Na koniec nauczyciel wraca do pytania, czy skorupka żółwia nadawałaby się na bęben? Czy dzieci zmieniły zdanie? By pomóc dzieciom, nauczyciel może wypełnić

jeden z bębenków kawałkiem materiału i sprawdzić, jakie wtedy wydaje brzmienie. Co się zmieniło? Dlaczego?

Ćwiczenia ortograficzne. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na pisownię słowa ŻÓŁW – żadnej z tych liter nie ma w tureckim alfabecie. Siedmiolatkom nauczyciel rozdaje karty pracy z zadaniem grafomotorycznym (załącznik_5), a dzieciom znającym wcześniej te litery – karty pracy utrwalające pisownię wyrazów z literami „ż”, „ó”, „ł” i „w” (załącznik_6).

Żółwikowe grzechotki. Nauczyciel opowiada dzieciom o archeologach, którzy odkryli, że kiedyś ludzie tworzyli ze skorup żółwi (które znaleźli na plaży) grzechotki, i używali je jako instrumenty muzyczne.

Nauczyciel pokazuje zdjęcie takiej grzechotki (patrz materiały pomocnicze) i wyjaśnia, że dzieci też będą mogły taką grzechotkę skonstruować z papierowych talerzyków, patyczków lekarskich, ziaren kukurydzy, zszywek i flamastrów. Następnie dzieci budują grzechotki według instrukcji (załącznik_7). Grzechotki posłużą do następnego ćwiczenia.

Tworzymy piosenkę o żółwiu. Nauczyciel czyta pierwszą zwrotkę wiersza Jana Brzechwy *Żółw*. Dzieci odpowiadają na pytanie: „Czy ten wiersz ma jakiś rytm?” Następnie dzieci próbują zagrać ten rytm na swoich grzechotkach. Nauczyciel prosi chętne dziecko, żeby przeczytało ten fragment, a reszta grupy akompaniuje mu na grzechotkach.

„Czy teraz ten wiersz brzmi inaczej?”

To samo powtarzamy z kolejną zwrotką wiersza, prosząc tym razem inne dziecko o przeczytanie. Dzieci odpowiadają na pytania:

„Czy w każdej części wiersza jest ten sam rytm? Co się zmieniło? Jak możemy to zagrać na grzechotkach? Kiedy powinniśmy grać szybciej, a kiedy wolniej? Czy grzechotkami możemy oddać zdenerwowanie żółwia? A sposób, w jaki się porusza?”

Na koniec dzieci mogą przeczytać cały wiersz chórem i zagrać swój akompaniament, tak jak czują, biorąc pod uwagę nie tylko jego rytm, ale też ruch i emocje w nim przedstawione. Jan Brzechwa wiersz *Żółw*:

*Najgłupszy nawet muł wie,
Jak są powolne żółwie.*

*Żeby żółwiowi dopiec,
Szydził zeń pewien chłopiec:
„Pan chodzi wprost pokracznie.
Niech się pan wprawiać zacznie!
Doprawdy, jak to można?
Istota czworonożna,*

*A ledwie się telepie!
Już ślimak chodzi lepiej!”*

*Żółw zachnął się w skorupie:
„Też mi gadanie głupie!
Gdyby ci ktoś dla hecy
Władował dom na plecy,
Czy również w tym wypadku
Chodziłbyś szybko, bratku?”*

*To rzekłszy tyknął okiem
I odszedł żółwim krokiem.*

Żółwie z gliny. Nauczyciel rozdaje uczniom kulki z samoutwardzalnej gliny. Zadaniem dzieci jest ulepić żółwia, następnie mogą go pomalować farbami. Swoje dzieła zabierają do domów.

Zakończenie

Nauczyciel podsumowuje temat zajęć, pyta dzieci, co im się najbardziej podobało w trakcie lekcji.

Załączniki:

- Załącznik_1 – Prezentacja o żółwiu
- Załącznik_2 – Skrypt do prezentacji o żółwiu
- Załącznik_3 – Skrypt o bębenkach
- Załącznik_4 – Schemat budowy żółwia
- Załącznik_5 – Karta pracy (grafomotoryczna)
- Załącznik_6 – Karta pracy z zadaniami
- Załącznik_7 – Instrukcja wykonania grzechotki

BIBLIOGRAFIA

Żółw skorupę ma, www.youtube.com/watch?v=_c5MKEjYDgA